

Politechnika Wrocławska
Wydział Elektroniki
Automatyka i Robotyka
Wizualizacja danych sensorycznych - projekt

WIZUALIZACJA DANYCH Z CZUJNIKÓW LINE FOLLOWERA

Autorzy:
Beata Berajter 218629
Ada Weiss 218641

Prowadzący:
dr inż. Bogdan Kreczmer

19 czerwca 2017

Spis treści

1	Cel projektu	2
2	Założenie projektowe	2
3	Harmonogram	2
3.1	Dekompozycja projektu na zadania	2
3.2	Kamienie milowe	2
4	Komunikacja z urządzeniem	3
4.1	Odczyt danych pomiarowych	3
4.2	Ramka danych	4
5	Opis działania programu	4
5.1	Rozmieszczenie obiektów	4
5.2	Diagram klas	4
5.3	Diagram czynności	4
6	Opis poszczególnych elementów interfejsu graficznego	7
6.1	Dane z czujników optycznych	7
6.2	Dane z enkoderów	7
6.3	Rysowanie trasy	8
6.4	Informacja o danych sensorycznych w wybranym punkcie	8
7	Opis urządzenia	8
7.1	Schematy elektroniczne robota	9
7.1.1	Czujniki	9
7.1.2	Stabilizator	9
7.1.3	Mostek H	9
7.1.4	Mikrokontroler	9
7.1.5	Płytki PCB	9
8	Integracja, testowanie i poprawki projektu	13
9	Dokumentacja	13
10	Podsumowanie	13

1 Cel projektu

Celem projektu jest zapoznanie się z metodami wizualizacji danych pochodzących z sensorów robota.

2 Założenie projektowe

Założeniem projektu jest zebranie danych pobranych z czujników line followera. Czujniki, z których należy pobrać informacje to czujniki optyczne oraz enkodery. Dane zbierane są w celu ich wizualizacji. W projekcie zostanie umieszczona animacja, która pokaże rozmieszczenie czujników, oraz w przypadku transoptorów odbiciowych pokaże, który z nich aktualnie wykrył linię. Dane z czujników będą przetwarzane na wykresy oraz ilustracje "słupkowe". Narysowana została również droga/ścieżka, którą podąża robot.

3 Harmonogram

3.1 Dekompozycja projektu na zadania

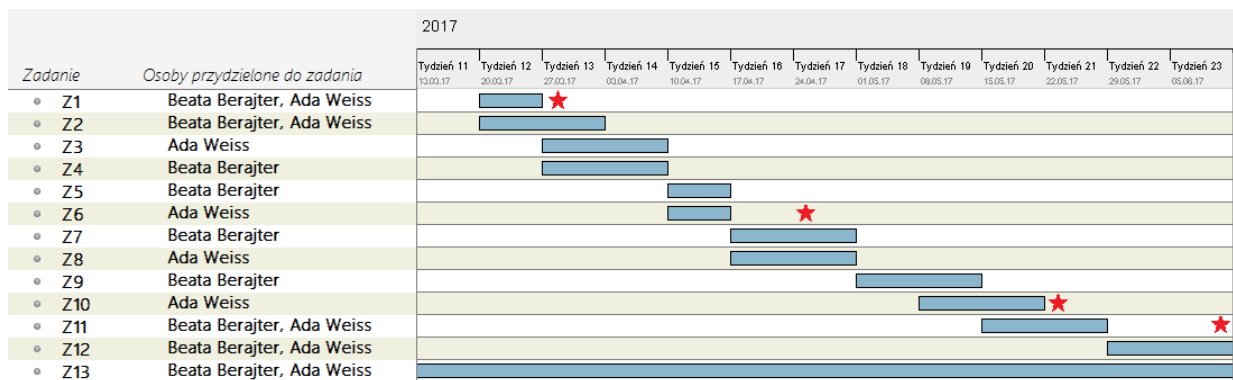
Wydzielono następujące zadania do wykonania w czasie realizacji projektu:

- Z1 - Określenie harmonogramu i podziału zadań
- Z2 - Zapoznanie ze środowiskiem QT
- Z3 - Projekt okienek programu
- Z4 - Opracowanie metody wczytywania danych w celu zastosowania jej do momentu przygotowania hardware'u
- Z5 - Opracowanie przedstawienia danych z czujników optycznych
- Z6 - Opracowanie przedstawiania danych słupkowych z enkoderów
- Z7 - Projekt wykresów do przedstawiania danych historycznych
- Z8 - Stworzenie metody obliczającej na podstawie danych z enkoderów położenie aktualne robota
- Z9 - Zaprojektowanie wizualizacji trasy robota
- Z10 - Zaprojektowanie dodatkowego okna do przedstawiania danych historycznych w wybranym punkcie
- Z11 - Integracja z działającym robotem
- Z12 - Testowanie programu
- Z13 - Tworzenie dokumentacji projektu.

3.2 Kamienie milowe

Kolejne kamienie milowe zostały oznaczone na rys. 1. czerwonymi gwiazdkami.

- Wybór tematu projektu : Data 19.03.2017 r.
Do niedzieli 19 marca należało wybrać temat projektu oraz zrobić wstępny opis, w którym ogólnie trzeba było określić cel zadania.

Rysunek 1: Diagram Gantta wraz z przydzieleniem osób do zadań

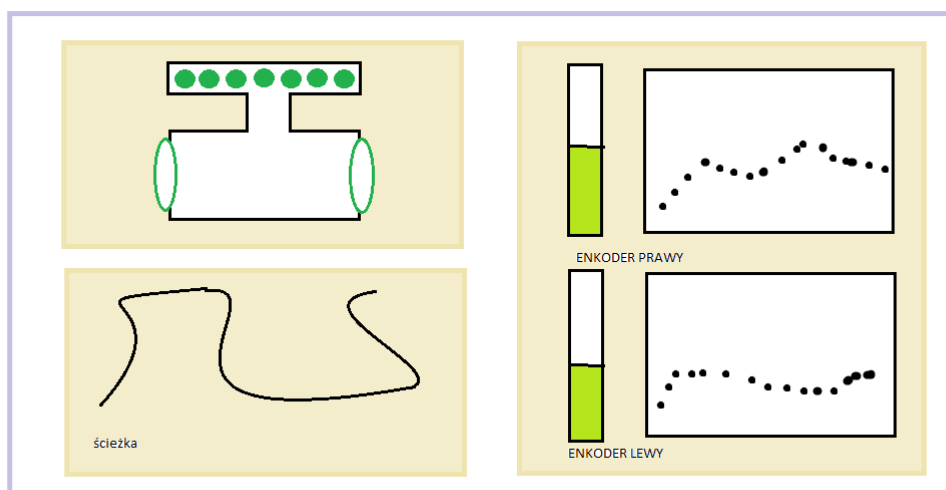
- Opis zadania i harmonogram : Data 26.03.2017 r.
W tym terminie należało szczegółowo opisać założenia projektu, podział zadań oraz terminy, w których poszczególne elementy powinny być wykonane.
- Wstępne rezultaty : Data 23.04.2017 r.
W raporcie przedstawiono wyniki dotychczasowych prac nad projektem wraz z opisem co zostało zrobione bądź nie i dlaczego.
- Rezultaty prawie końcowe : Data 14.05.2017 r.
Sprawozdanie należało uzupełnić o wykonane zadania oraz przedstawić efekty prac.
- Oddanie projektu : 19.06.2017 r.
Jest to końcowy termin oddania projektu do oceny.

4 Komunikacja z urządzeniem

Line follower jest realizowany w ramach projektu z robotów mobilnych w tym semestrze. Do momentu gdy robot będzie nieukończony posługujemy się zastępczym urządzeniem symulującym, które będzie wysyłało dane do komputera. Ponieważ komunikacja przez bluetooth jest podobna jak w przypadku interfejsu szeregowego do symulacji wykorzystamy płytkę STM32L476G Discovery podłączoną do portu USB komputera. Wizualizowane dane pochodzą z 7 czujników optycznych i 2 enkoderów. Czujniki optyczne informują o wykryciu zmiany koloru - linii. Na ten sygnał robot reaguje zmianą kierunku jazdy. Sygnał z czujników jest przekazywany wprost do pinów ADC mikrokontrolera. W mikrokontrolerze informacje zostają przetworzone na formę 0-1. W takiej postaci zostaną przesyłane przez moduł bluetooth do komputera (docelowo, w tym momencie przez USB)

4.1 Odczyt danych pomiarowych

Odczyt informacji z przesłanych z mikrokontrolera do programu realizowany jest poprzez czytanie danych z portu szeregowego komputera. W tym celu należało dodać

Rysunek 2: Rozmieszczenie widgetów na oknie głównym

użytkownika do grupy dialout. Pojawiające się urządzenie jest widoczne w `/dev` jako `ttyACMx`, gdzie `x` jest liczbą większą równą 0.

4.2 Ramka danych

Dane wysyłane będą poprzez moduł bluetooth HC-05 jako string w postaci:

X	7*cz. optyczne(0 lub 1)	2*enkoderyw	suma kontrolna	\r	\n
---	-------------------------	-------------	----------------	----	----

Dane z enkoderów będą reprezentowane przez dwie wartości w systemie szesnastkowym. Suma kontrolna będzie obliczana jako suma odczytów czujników modulo 2^8 .

5 Opis działania programu

5.1 Rozmieszczenie obiektów

Obiekty zostały rozmieszczone w sposób przedstawiony na rys. 2, by można było łatwo odczytywać dane. Wizualizacje dotyczące enkoderów pogrupowano w jednym miejscu. Dzięki temu nie trzeba szukać powiązanych ze sobą informacji po całym ekranie.

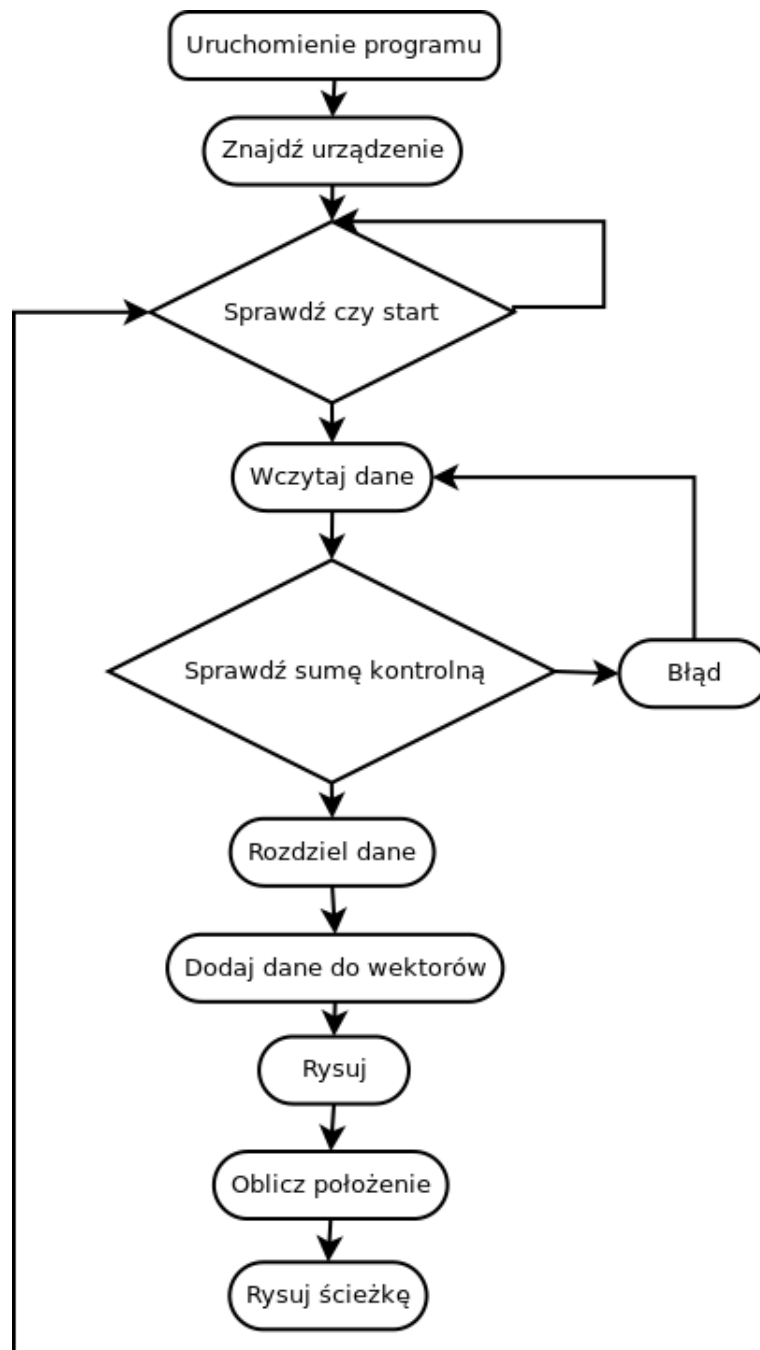
5.2 Diagram klas

Diagram klas w obecnej fazie projektu prezentuje się jak pokazano na rys. 3

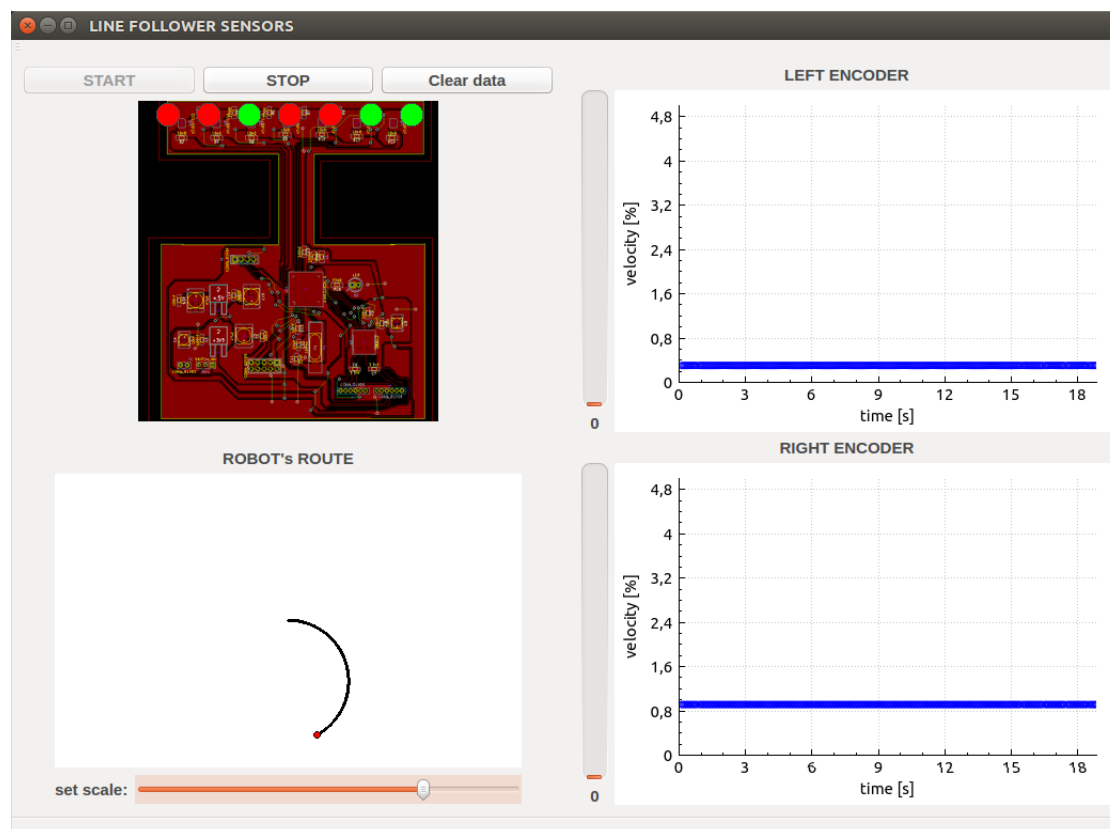
5.3 Diagram czynności

Uproszczony model działania programu realizujący założenia projektowe przedstawia 4. Ma on jedynie w sposób przybliżony opisać funkcjonowanie aplikacji.

Rysunek 4: Schemat działania programu

Rysunek 5: Okno główne programu

6 Opis poszczególnych elementów interfejsu graficznego

Interfejs graficzny programu (okno główne) został wykonany przy użyciu bibliotek Qt oraz QtDesignera i jest przedstawiony na rys. 5. Dalszy opis poszczególnych elementów odnosić się będzie do tego rys.

6.1 Dane z czujników optycznych

Czujniki optyczne zostaną przedstawione w postaci kółek zielonych (1 - aktywne) lub czerwonych (0 - nieaktywne) znajdujących się w odpowiednich miejscach na rys. płytki PCB.

6.2 Dane z enkoderów

Dane z enkoderów przedstawiane są w postaci słupków (aktualne) oraz wykresów (historyczne) znajdujących się w prawej części okna. Dane historyczne są gromadzone od wciśnięcia przycisku START do wciśnięcia przycisku Clear data, który je usuwa.

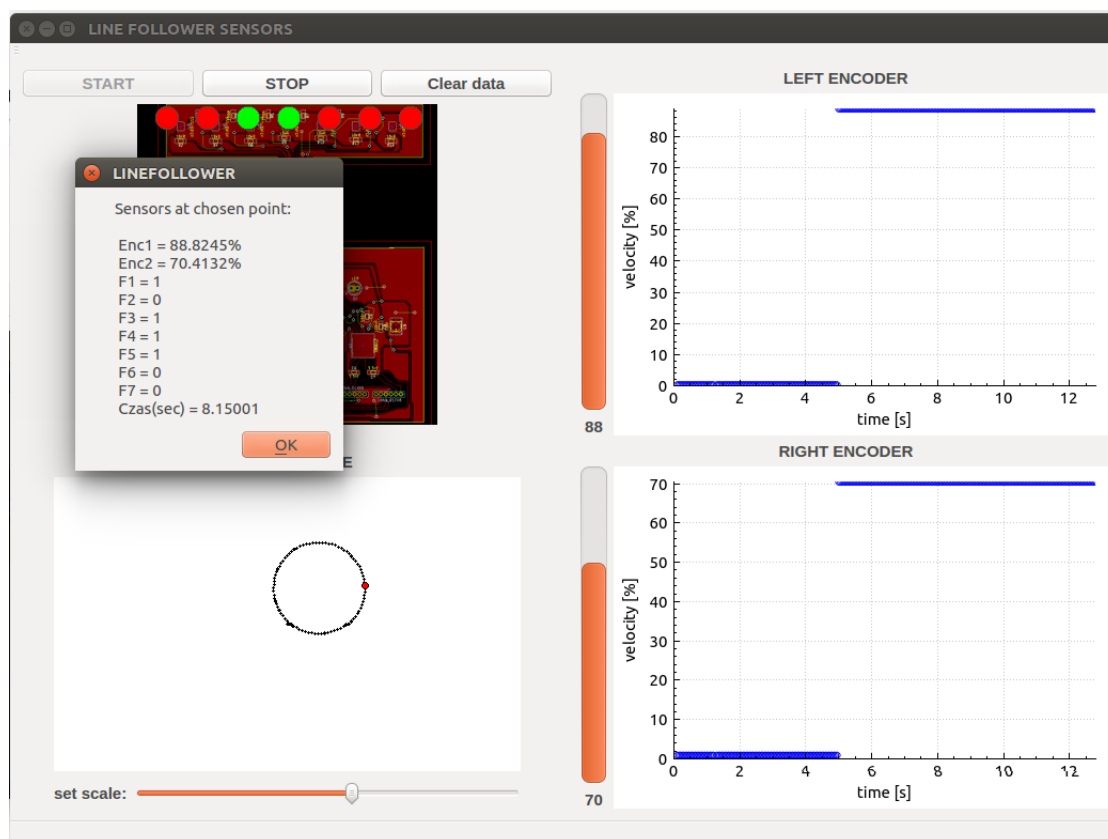

6.3 Rysowanie trasy

Dane z enkoderów zostały także użyte w funkcji obliczającej położenie robota (x , y oraz jego orientację), dzięki czemu będzie można narysować ścieżkę, którą robot podąża. Możliwe jest również skalowanie ścieżki. Dane o położeniu są gromadzone, aby możliwe było wyświetlenie danych sensorycznych w wybranym punkcie trasy.

6.4 Informacja o danych sensorycznych w wybranym punkcie

Kliknięcie na wybrany punkt trasy robota na polu ROBOT'S ROUTE umożliwia wyświetlenie informacji o danych sensorycznych w danym momencie na trasie co przedstawia rys. 6

Rysunek 6: Okno główne programu z wyświetlonym dodatkowym okienkiem o informacji na temat danych w konkretnym punkcie

7 Opis urządzenia

Robot jest wyposażony w:

- 7 transoptorów odbiciowych, z których sygnał będzie przetwarzany przez przetwornik analogowo-cyfrowy mikrokontrolera,
- 2 miniaturowe enkodery dla silników Pololu 3.3V

- łącze bluetooth, które umożliwi wysyłanie danych z powyższych czujników do komputera,
- pozostałe elementy interfejsu sprzętowego: mikroprocesor ATmega32, układ zasilający, stabilizator, mostek h, programator.

7.1 Schematy elektroniczne robota

7.1.1 Czujniki

Jak zostało pokazane na schemacie (rys. 7.) czujniki optyczne zostały bezpośrednio dołączone do pinów ADC mikrokontrolera.

7.1.2 Stabilizator

W trakcie projektowania płytki wynikła konieczność użycia dwóch stabilizatorów na 5V i 3V3. Stało się tak, ponieważ silniki zasilane będą nie bezpośrednio z akumulatora, jak zakładano, ale poprzez enkodery. Zostaną one podłączone jak na rys. 8.

7.1.3 Mostek H

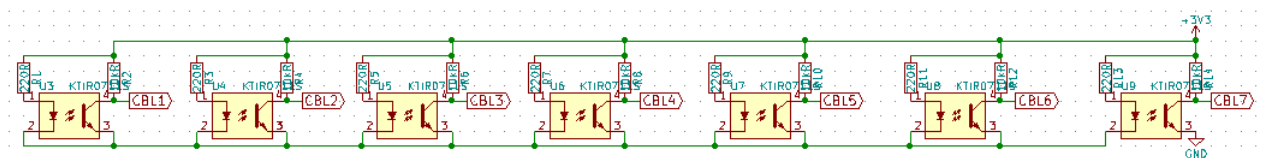
Na schemacie (rys. 9.) zostało pokazane podłączenie obu silników poprzez mostek H i enkodery.

7.1.4 Mikrokontroler

Jeden z najważniejszych elementów - Atmega32. Do niej dochodzą sygnały odebrane z czujników (CBL1-7) oraz enkoderów (E1-4). Połączona jest także z modulem bluetooth (J5), z niej wychodzą sygnały PWM sterujące silnikiem. Schemat został przedstawiony na rys. 10.

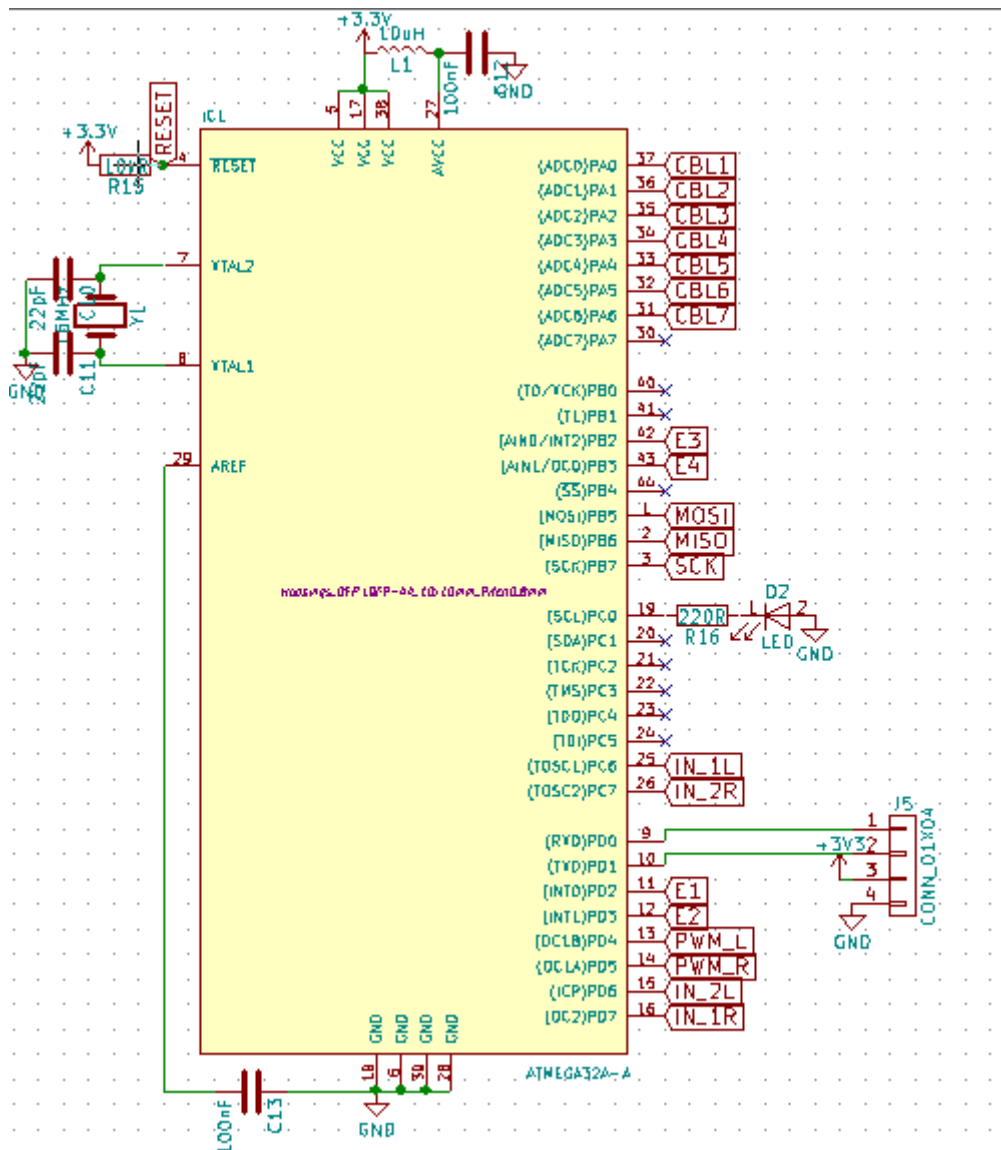
7.1.5 Płytką PCB

Zaprojektowana została płytką PCB (rys. 11.). Ma ona wymiary 10cm x 16cm. Przy jej rysowaniu nieocenioną pomocą okazał się tutorial na youtube.com.

Rysunek 7: Schemat połączenia czujników

Rysunek 10: Schemat podłączenia mikroprocesora

8 Integracja, testowanie i poprawki projektu

Ze względu na opóźnienie w budowie robota nie udało się jeszcze zintegrować robota z oprogramowaniem. Wymagałoby to drobnych modyfikacji, np. w rysowaniu trasy (modyfikacja skali). Do celów testowania mikrokontroler został zaprogramowany tak, że generuje losowe dane z czujników optycznych oraz po naciśnięciu przycisku zmieniana jest prędkość na inną losowo wygenerowaną dla każdego z kół.

9 Dokumentacja

Dokumentację projektu stanowi dokument html wygenerowany za pomocą Doxygena, który został dostarczony wraz ze sprawozdaniem oraz kodem źródłowym programu.

10 Podsumowanie

Udało się wykonać wszystkie zaplanowane zadania z wyjątkiem integracji z robotem. Wybrana metoda symulacji robota powinna jednak być na tyle skuteczna, że integracja robota z oprogramowaniem powinna przebiec pomyślnie.